

www.mevzuattakip.com.tr

Sulama Birliği Ana Statüsünün Kesinleşmesini Müteakip Meclis Seçimlerine Kadar Yürütülecek İşlemler

Sulama Birliği Ana Statüsünün Kesinleşmesini Müteakip Meclis Seçimlerine Kadar Yürütülecek İşlemler

Birlik Ana Statüsünün Kesinleşmesini Müteakip Meclis Seçimlerine Kadar Yürütülecek İşlemler

Halil MEMİŞ

İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü

A) Birliğe Üyelik İşlemleri

1- Üye Kaydı

6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununun 4. maddesinin 3 numaralı fıkrası uyarınca, birliğe üyelik kaydı, birlik meclisinin teşekkülüne kadar kurucular kurulu tarafından yapılır.

Bu hükümden anlaşılacağı üzere, kurucular kurulu birlik meclisinin teşekkülüne kadar üye kaydı yapabilmektedir. Peki, normal kurulmuş birliklerde üyelik kaydını hangi organ yapacaktır veya üye kaydı yapılması gerekir mi?

Kanunun 4. maddesinin 4 numaralı fıkrasına göre, ilk birlik meclisi seçimlerinin yapılabilmesi için, birliğin tüzel kişilik kazanmasından itibaren bir yıl içinde en az

onsekiz üyelik kaydının tamamlanmış olması şarttır. Bu süre içinde, öngörülen sayıda üyelik kaydının gerçekleştirilememesi durumunda kurucular kurulu, birliğin tüzel kişiliğini sona erdirmek üzere Bakanlığa başvurmak zorundadır.

Buradan hareketle, mevcut birliklerinde üye kaydı yapıp yapmayacağını değerlendirmemiz gerekmektedir. Bunu sağlıklı değerlendirebilmemiz için, mevcut birliklerde kayıtlı üye olup olmadığını değerlendirmek gerekmektedir. Öncelikle, mevcut sulama birliklerinde Kanunen üyelik ancak mahalli idareler (belediye, köy, il özel idaresi) açısından geçerlidir. Gerçek kişiler 5355 sayılı Kanun kapsamındaki birliklere üye olamazlar. Mevcut birliklerdeki su kullanıcıları ile birlik üyeliği aynı şey değildir.

Bu nedenle, yukarıda üye kaydının gerekip gerekmediği ile ilgili sorumuz önem arz etmektedir. Kanaatimizce, mevcut birliklerin de 6172 sayılı Kanundaki şartları dikkate alarak üye kaydı yapmaları gerekmektedir.

6172 sayılı Kanununun 4. maddesinin (5) numaralı fıkrasına göre, ilk üyelik kaydı sırasında bir defaya mahsus olmak üzere katılım payı tahsil edilir. Katılım payı, birlikler için Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan yılı sulama ve kurutma tesisleri işletme ve bakım ücret tarifelerinde dekar başına tespit edilen en düşük ücret tarifesinden aşağı olamaz.

Şimdi konuya farklı açılardan bakarak, mevcut birliklerin üye kaydı yapıp yapmayacakları konusundaki hususu netleştirelim.

Mevcut birlikler bazı sulayıcıları kaydederken onlardan katılım payı almışlardır. Bu katılım payı, 6172 sayılı Kanuna göre alınacağı yerine kabul edilip, katılım payı alınarak sulayıcı kaydı yapılan su kullanıcılarının doğrudan yeni birliğin üyesi olması gerektiği düşünülebilir. Ancak bu düşünce bazen doğru sonuçlar vermeyebilir. Zira, 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununa göre çıkarılan Çerçeve Ana Statüde, birliğe üyelik için bazı şartlar öngörülmüştür. Önceden, katılım payı alınan su kullanıcıları bu şartları taşıyor da olabilir.

Bu nedenle, mevcut birlikler öncelikle daha önce katılım payı alınan su kullanıcılarını tespit edeceklerdir.

Yapılan bu tespitten sonra, katılım payı ödeyenlerin Çerçeve Ana Statüde, birlik üyesi olabilecekler için öngörülen şartları taşıyıp taşımadıkları tespit edilecektir.

Bu şekilde yapılan tespit sonucunda, daha önce katılım payı ödeyen su kullanıcılarından üyelik için gereken şartları taşıyanların üye kaydı yapılacaktır ve kendilerine bildirilecektir.

Bu şekilde yapılan tespit sonucunda sayının 18'i bulması halinde, birlik meclis seçimlerinin yapılabilirliği sağlanmış olur. Ancak, bu yeterli değildir.

Sulama Birliği, Çerçeve Ana Statüsünün 7. maddesi uyarınca, birliğin Ana Statüsünün Bakan tarafından onayını müteakiben on beş gün içinde uygun duyuru araçları ile görev alanı içindeki su kullanıcılarının, birliğin 6172 sayılı Kanun statüsüne geçtiğinden haberdar olmasını sağlamak durumundadır.

6172 sayılı Kanunun 7. maddesinin 5. fıkrasının (a) bendine göre, üyelik kaydını yapmak Yönetim Kurulunun görevidir. Buna göre, mevcut birliklerde üyelik kaydının, birlik encümenince yapılması gerekir.

Kayıt sırasında her su kullanıcıasına bir üyelik numarası verilir ve aynı numara ile Noter tasdikli üye kayıt defterine işlenir.

Yeni üye kaydı sırasında su kullanıcılarından birlik görev alanındaki arazisinin her bir dekarı için belli bir miktarda katılım payı tahsil eder. Katılım payları tahsil edilen su kullanıcılarına üye kimliği, imzalı ve kaşeli para makbuzu verilir.

Yukarıda da belirtildiği üzere 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş olan birliklerin, mevcut üyelerinden katılım payı ödemiş olanlar, yeniden katılım payı ödemezler.

Burada, olması muhtemel bir husus daha vardır. Oda şudur: Daha önceden üyelik katılım payı alınan çiftçilerden, katılım payı alınmasına esas arazisi artanların durumu. Böyle bir durumda, artan kısım için yeniden katılım payı tahakkuk ettirilmeden, o arazileri temsilen seçmen hakkı elde edilebilecek midir? Kanaatimizce, üyeler sadece katılım payı ödedikleri arazileri temsilen seçmen olabileceklerdir.

2- Birliğe Üyelik Şartları

Kanunun 4. maddesinin 7 numaralı fıkrasına göre, birlik görev alanında yer alan her su kullanıcısı gerçek veya tüzel kişi o birliğe üye olma hakkına sahiptir.

Buna karşılık Çerçeve Ana Statünün 10. maddesine göre birliğe üyelik şartları şunlardır:

- a) Birlik Görev alanı içerisinde tapuda kayıtlı arazi sahibi olmak veya beş yıldan fazla süreyle arazi kiralamak suretiyle tarımsal üretimde bulunmak.
- b) Gerçek kişiler bakımından onsekiz yaşını tamamlamış olmak.

Burada dikkat çeken bir husus vardır. Kanunda, üye olmak için aranan tek kriter su kullanıcısı olmaktır. Buna karşılık Çerçeve Ana Statüde arazi sahibi olmak yeterli görülmüştür.

Yukarıda da üzerinde detaylı durduğumuz sulama alanı ve sulanan alan ayırımına göre, Kanunda su kullanıcısı olma şartı arandığına göre, Kanundaki düzenlemeyi dikkate alırsak, sulama alanında olup sulanan alanı bulunmayan yerleşimlerden hiç kimse üye olamayacaktır. Öyle sanıyoruz ki bu ihtimali aşmak için Çerçeve Ana Statüde, seçmen sayısının ve meclis üye sayısının belirlenmesinde sulanan alan değil sulama alanı dikkate alınmış, yine Kanundakinin aksine sulanan alan kriterinin dışında sulama alanı dikkate alınarak üye kaydı için arazi sahibi olmak yeterli görülmüştür.

Ancak, daha öncede belirtildiği gibi Çerçeve Ana Statüdeki bu düzenleme de Kanunda yer almayan ve Kanunun öngörmediği bir düzenlemedir. Ancak, Çerçeve Ana Statü iptal edilmediği sürece, uygulanması gerekmektedir.

Ancak bu konunun, biraz sonra izah edilecek olan üyelikten çıkarılma şartları ile birlikte tekrar değerlendirilmesi gerekmektedir. O değerlendirmede anlaşılacaktır ki, su kullanıcısı olmayanların hiçbir şekilde üyelik kaydının yapılmaması gerekmektedir.

3- Birlik Üyelerinin Hak ve Yükümlülükleri (ÇAS 11)

a) Birlik meclisi toplantılarını izlemek.

b) Birliğe olan borçlarını su kullanım hizmet bedelini ve cezalarını ödemiş olmak şartıyla birlik üyesi seçmek ve meclis üyesi seçilmek.

c) Birliğin sağladığı her türlü hizmetten faydalanmak.

ç) Birlik faaliyetleri ile ilgili bilgi istemek.

d) Birlik tarafından tahakkuk ettirilen su kullanım hizmet bedelini ve borçlarını düzenli olarak ödemek.

e) Birlik tarafından su yetersizliğine bağlı olarak yapılan ekim planlamasına uymak, sulama planlaması ve su dağıtım ve münavebe programlarına katılmak.

f) Arazisi üzerinde yer alan sulama tesisini korumak, kişisel kusurlarından dolayı meydana gelen zararları gidermek, aksi takdirde bu zararları gidermek için birliğin yapacağı her türlü harcamayı birliğe ödemek.

g) Birliğin sorumluluğunda olan tesisler ile kullanılan her türlü ekipmana zarar vermemek, zarar verilmesi durumunda bu zararı tazmin etmek.

ğ) Birliğin çalışma konuları ile ilgili olarak istediği her türlü bilgiyi zamanında ve eksiksiz olarak vermek.

h) Birliğin sorumluluğunda olan tesisler üzerinde yapılan işletme, bakım ve onarım çalışmaları için arazisine girilmesine izin vermek.

4- Birlik Üyeliğinden Çıkarma şartları (ÇAS 12)

Birlik üyeliğinden çıkarılma şartları şunlardır:

a) Su kullanıcısı olma vasfını kaybetmek.

b) Birlik ana statüsüne veya birlik meclisi ve yönetim kurulu kararlarına aykırı davranmak.

Burada dikkat çeken bir çelişki bulunmaktadır. Birlik üyelik kaydı için su kullanıcısı olma şartı aranmazken, su kullanıcı olma vasfını kaybedenlerin üyelikten çıkarılması gerektiği hükme bağlanmıştır. Yani, çıkarılma şartlarını taşıyan kişiler üye yapılmak durumundadır. Böyle bir durumda da, üyeliğin sona ermesini gerektiren yetersizliklerle üyelik yaptığımız için, üyelik kesinleşince bu sefer su kullanıcı olmadığından üye yapılan kişi, şartları taşımadığından bahisle üyelikten çıkarılması gerekecektir.

Buradan hareketle, su kullanıcı olmayanların hiçbir şekilde üye yapılmamasının gerekliliğinin ortaya çıktığını açıkça söylememiz gerekmektedir.

Su kullanıcısı olma vasfını kaybedenleri birlik üyeliğinden çıkarmaya yönetim kurulu; diğer nedenlerle birlik üyeliğinden çıkarmaya yönetim kurulunun teklifi üzerine birlik meclisi yetkilidir.

Yönetim kurulu veya birlik meclisi tarafından verilen üyelikten çıkarma kararları, kararın alınmasından itibaren otuz gün içerisinde yönetim kurulu tarafından ilgisine bildirilir. Yönetim kurulu veya birlik meclisi tarafından birlik üyeliğinden çıkarılanlar, bu kararın tebliğinden itibaren kırkbeş gün içinde birlik meclisine itiraz edebilir. İtirazlar ilk birlik meclisi toplantısında sonuçlandırılır ve otuz gün içerisinde ilgisine bildirilir. Bu kararlara karşı yargıya başvurma hakkı saklıdır.

B) Meclis Üyeliği Seçimine Katılma Şartları

Bu husus Çerçeve Ana Statünün 15. maddesinde düzenlenmiştir.

Burada konuyu ikiye ayırarak incelemek gerekmektedir:

1- Seçmen olabilecekler

2- Aday olabilecekler

1- Seçmen Olabilme Şartları

Bir çiftçinin seçmen olabilmesi ve birlik meclis üyeleri seçimlerinde oy kullanabilmesi için;

- Birlik görev alanı içinde tapuda adına kayıtlı arazisi bulunması veya en az beş yıl süreyle noter onaylı sözleşme ile arazi kiralaması
- Su kullanıcı olarak birliğe en az iki yıldır kayıtlı olması
- Birliğe olan borçlarını ödemiş olması
- Su kullanım hizmet bedelini ve cezalarını ödemiş olması

şartları aranır. Bu şartların aynı anda bulunması gerekmektedir.

Yukarıda çelişki olarak ifade ettiğimiz hususlar dikkate alındığında, bir su kullanıcının oy kullanabilmesi için aynı zamanda birliğe üye de olması gerekmektedir.

Burada şöyle bir çözüme gitmek gerekmektedir. Birlik üyeliği ile su kullanıcılığı tabirleri net bir şekilde bir birinden ayırt edilmeli, birlik üyesi olabilmek için su kullanıcısı olma şartı getirilmelidir.

Bunun karşısında da, su kullanıcılarının tamamına birlik üyesi olsun veya olmasın seçmen olma hakkı verilmelidir.

Burada, "Su kullanıcı olarak birliğe en az iki yıldır kayıtlı olması" şartı üzerinde durulması gerekecektir. Buradan şunu anlamak gerekmektedir. Birliğin görev alanı içerisinde, birliğin kuruluşundan sonra su kullanıcısı olanların tamamı oy kullanma hakkına sahiptirler. Ancak, daha önce su kullanıcı olarak kayıtlı olmayıp seçimden geriye doğru son iki yıl içerisinde (su kullanıcılığı kayıt tarihinden seçime kadar geçen sürenin iki yıldan az olması durumu) su kullanıcı olanlar, oy kullanamazlar.

Üzerinde durulması gereken bir başka husus, bu iki yıllık süre şartına paralel olarak yeni kurulan birliklerde durumun ne olacağıdır. Çerçeve Ana Statünün 15. maddesinin üçüncü fıkrasına göre yeni sulama birliklerinin kuruluşunun ilk iki yılında yapılacak olan birlik meclis üyeliği seçimleri ile mevcut sulama birliklerinin geçiş sürecinde yapılacak seçimlerde birlik meclis üyeliği seçimlerinde oy kullanmada iki yıl şartı aranmaz.

2- Aday Olabilecekler

Bir çiftçinin birlik meclis üyeliğine aday olabilmesi için,

- Kamu hizmetlerinden kısıtlı olmamak.
- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle ya da Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma,

suçtan kaynaklanan malvarlığı değerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmamak.

- Onsekiz yaşını tamamlamış olmak.
- Birlik görev alanı içinde mülk sahibi olmak ya da araziyi fiilen kullanmak üzere en az beş yıl süre için kiralamış olmak. Kanunda herhangi bir düzenleme olmamasına rağmen Çerçeve Ana Statüde kiralamanın noter onaylı sözleşme ile olması gerektiği hükme bağlanmıştır.
- Seçim tarihi itibarıyla en az iki yıl süreyle su kullanıcısı olmak KANUN (Su kullanıcı olarak birliğe en az iki yıldır kayıtlı olması ÇERÇEVE ANA STATÜ)
- Birliğe olan borçlarını ödemiş olması.
- Su kullanım hizmet bedelini ve cezalarını ödemiş olması.
- Aynı zamanda, aday olabileceklerin birliğe üye olması gerekmektedir.

Bilindiği üzere, bazen mülk sahipleri araziye kiraya verebilmektedirler. Böyle bir durumda mülk sahibi ve araziye kiralayan aynı anda aynı arazi için birlik meclisine üye olamaz.

Birlik görev alanı içindeki birden fazla yerleşim biriminde arazisi bulunan ya da araziye kiralamış olanlar, sadece bir yerleşim yerinden aday olabilir ve o yerleşim yerinde oy kullanabilir. Burada üzerinde durulması gereken bir ihtimal vardır: Birden çok yerleşim yerinde arazisi olup, bir yerleşim yerindeki arazisini kendisi kullanıp, diğer yerlerdeki kiraya verme durumunda, diğer yerleşim yerinde kiracı aynı zamanda oy kullanabilecektir. Önemli olan husus veya burada hükme bağlanan husus, bir kişinin durumudur. Bir kişi farklı yerlerden aday olamaz veya oy kullanamaz. Yoksa, mal sahibi bir yerleşimde, kiracının başka bir yerleşimde şartları tutuyorsa oy kullanması veya aday olmasının önünde herhangi bir engel yoktur.

Bunun için, çiftçiler birlik meclis üyeliği seçiminde oy kullanacağı ve birlik meclis üyeliğine aday olacağı yerleşim yerini birliğe ilk üyelik kaydı sırasında bildirir.

Buradan anlaşılan bir şey şudur ki, üyelik kaydı yaparken birden çok yerleşimde arazisi olanlardan bu konuda imzalı beyanlarını almak gerekmektedir.

Daha sonradan da, su kullanıcıları oy kullanacağı veya aday olacağı yerleşim yerini değiştirebilirler. Bu durumda olan su kullanıcısı, birlik meclis üyeliği seçimlerinden en az iki yıl önce birliğe bildirmek kaydı ile oy kullanacağı ve birlik meclis üyeliğine aday olacağı yerleşim yerini değiştirebilir.

Birlik üyesinin birlik meclis üyeliği için oy kullandığı yer ile birlik meclis üyeliğine aday olacağı yerleşim yerleri farklı olamaz.

Sürelere ilişkin bu ana kuralın istisnaları da mevcuttur:

Birliğin kuruluşunun ilk iki yılında yapılacak olan birlik meclis üyeliği seçimi ile

6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununun yürürlüğe girmesinden (22.03.2011 tarihinden) önce kurulan sulama birliklerinin, durumlarını 6172 sayılı kanuna uygun hale getirmeleri için kanunen tanınan (22.03.2011 tarihinden itibaren 18 aylık) süre içinde yapılacak seçimlerde,

birlik meclis üyeliğine aday olmada iki yıl şartı aranmaz.

6172 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önceki dönemden birliğe borcu olup 6111 sayılı kanun kapsamında yapılandırılmış borcu olan su kullanıcıları da yapılandırma programında belirtilen vadelerde ödemelerini yapmış olmak şartıyla birlik meclisi üyeliği seçimlerinde aday olma ve oy kullanma hakkına sahiptir.

3- Birlik Meclis Üyeliği Seçimlerinde Kullanılacak Oy Sayısı

Birlik meclis üyeliği seçimlerinde kullanılacak oy sayısı, birlik üyelerinin arazi büyüklüğünün, birlik görev alanı içerisindeki ortalama parsel büyüklüğüne bölünmesiyle bulunur. Bölüm sonucunda bulunacak değer yarıma eşit ya da büyükse bir üstüne tamamlanır.

Her birlik üyesinin asgari bir oy hakkı olup, tapuda aynı kişi adına kayıtlı arazilerin tamamı için mal sahibi ve kiracı tarafından kullanılacak toplam oy sayısı beşi geçemez. Bu konu üzerinde en çok durulması gereken husustur. Demokrasinin maddiyata göre endekslendiği bir durumla karşı karşıyayız. Ancak bunun bir mantığı bulunmaktadır. Sulama birliği meclislerinde temsil edilen sulanabilir arazilerdir. Dolayısıyla, her bir arazinin büyüklüğü oranında temsil noktasında etkili olması doğru bir yaklaşımdır.

Ancak bu durum, bir çelişkiyi de ortaya çıkarmaktadır. Mademki parsel büyüklüklerine orantılı bir şekilde oy kullanılacaktır ve her bir arazi sahibi veya kiracısı su kullanıcı o yerleşimi temsil eden meclis üyelerinin seçiminde, arazi büyüklüğüne göre söz sahibi olmalıdır, o zaman birden fazla yerde arazisi bulunanların sadece bir yerde oy kullanmak zorunda olmalarının mantığı nedir?

Kanaatimize göre, birden çok yerleşimde arazisi bulunan su kullanıcıları bu yerleşimlerin tamamında seçmen olabilmeli, buna karşılık sadece bir yerleşimden aday olabilmelidir. Çerçeve Ana Statüde bu doğrultuda değişiklik yapılması uygun olacaktır.

Birden çok yerleşimde arazisi olup, tercihte bulunan su kullanıcıları için sadece tercihte buldukları yerleşimdeki arazileri dikkate alınarak oy sayısı hesaplanacaktır.

Çerçeve Ana Statüye göre parselleri temsilen kullanılacak oy sayısı şu şekilde belirlenecektir.

Süreç iki aşamalı bir süreçtir.

Öncelikle, birliğin görev alanı içerisindeki ortalama parsel büyüklüğü bulunacaktır.

Ortalama parsel büyüklüğü, toplam sulama alanının parsel sayısına bölünmesiyle bulunur. Bu bölümde çıkan sonuçlarda yarım ve yarımdan büyük değerler bir üstüne tamamlanır.

Tapusu hisseli olan arazilerin sahiplerinden yalnız biri, diğer sahiplerin muvafakatini almak kaydıyla, birlik meclis üyeliği seçiminde oy verebilir, aday olabilir.

Hissedarların kendi aralarında böyle bir muvafakat temin edemedikleri ya da etmek istemedikleri durumlarda, her bir hissedar söz konusu hisseli arazinin, sulama sahasında belirlenmiş olan ortalama parsel büyüklüğüne kadar olan bölümü için bireysel olarak oy kullanabilir.

Burada Çerçeve Ana Statüdeki bu hüküm üzerinde biraz durmak gerekmektedir. Birden fazla hissedarı olan ve yapılan hesaplama göre, sadece bir oy hakkı bulunan arazilerde de her hissedar oy kullanacak mıdır? Hisseli arazilerde de kullanılacak oy sayısı, yapılan hesaplamalara göre o parsel düşen oy sayısından fazla olamayacaktır. Olmamalıdır. Her halükarda hissedarlar tarafından kullanılacak oy sayısı hiçbir şekilde toplamda beşi geçemez.

Beşten fazla hissedarı olan arazilerin sahipleri ya da kiracıları aralarından kimin ya da kimlerin birlik meclis üyeliği seçimlerinde diğer hissedarları temsilen aday olabileceğini ve/veya oy kullanabileceğini birliğe üyelik kaydı sırasında bildirir, seçimlerden en az iki yıl önce olmak kaydıyla bildirilen kişileri değiştirebilirler.

Uygulamada birliklerimizi bekleyen önemli sorunlar bulunmaktadır:

Çerçeve Ana Statüde beşten fazla hissedarı olan arazilerin sahipleri veya kiracılarının nasıl oy kullanacağından bahsedilmektedir. Ancak, bu düzenleme noksanlık vardır.

Birden çok hissedarı bulunan bir arazinin, yapılan hesaplama göre o araziye temsilen kullanılacak oy sayısı 1'den 5'e kadar olabilir. Hissedarlarda, 5'ten fazla olabilir.

Çerçeve Ana Statüde sadece, 5'ten fazla hissedarı bulunan arazilerin durumu hükme bağlanmıştır. Ancak yapılan hesaplama göre, 3 hissedarı olup, 1 oy hakkı olan bir arazi olabileceği gibi, 10 hissedarı olup 1, 2, 3, 4 veya 5 oy hakkı olan arazilerde bulunabilir. Sorun; hissedarlı arazilerden oy sayısı hissedar sayısından az olanlarda, kimlerin oy vereceğinin nasıl belirleneceğinin belirlenmesindedir. Çerçeve Ana Statüde, böyle bir durumda kimlerin oy kullanabileceği veya aday olabileceğinin üyelik kaydı

sırasında bildirilmesi gerekeceği, seçimlerden en az iki yıl öncede bildirilen kişilerin değiştirilebileceği hükme bağlanmıştır. Hissedarlar, kendi aralarında anlaşıp bu bildirim yapabilirler. Peki, hissedarlar böyle bir durumda kendi aralarında anlaşamaz iseler sorun nasıl çözülecektir? Bu konuda hiçbir düzenleme yoktur. En kısa zamanda, Çerçeve Ana Statüde bu konuda düzenleme yapılmalıdır.

Seçmen sayılarının belirlenmesi yöntemi:

Belirleme yapabilmemiz için elimizde bazı verilerin olması gerekmektedir:

Birliğin Toplam Sulama Alanı (TSA).

Birliğin Toplam Sulama Alanındaki Parsel Sayısı (TPS).

Her Bir Parselin Büyüklüğü (PB).

Parsellerin Hissedar Sayısı (HS).

Bu verilerin ışığında bulacağımız veriler de şunlardır:

Ortalama Parsel Büyüklüğü (OPB).

Yapılacak İşlemlerin Sırası:

$$TSA / TPS = OPB$$

Ortalama Parsel Büyüklüğü bulunduktan sonra, bu büyüklük dikkate alınarak her bir parselin kaç oyla temsil edileceğinin belirlenmesi gerekecektir.

Ortalama Parsel Büyüklüğünün altında kalan parsellerin bir oy hakkı olacaktır.

Ortalama Parsel Büyüklüğünden büyük olan parsellerin kaç oy hakkının belirlenmesi için ise, Ortalama Parsel Büyüklüğünün tek tek parsellerin büyüklüklerine oranlamasının yapılması gerekecektir.

$$PB / OPB = \text{Seçmen Sayısı. (1 ila 5 arası)}$$

Burada, temsilde adaletin sağlanması için, en büyük parsel ile oranlamanın yapılması ve bir seçmene düşen büyüklük bulunmalı, sonrasında da diğer parsellerde bunun dikkate alınması temsilde eşitliği sağlayacak yöntem olacaktır.

Örnek:

OPB: 100

PB: 15, 70, 90, 100, 120, 150, 175, 200, 475, 600, 1000 olduğunu varsayalım.

Burada, PB 100'e kadar olan parsellerin tek oy hakkı olacaktır.

Diğerleri için yapılacak belirlemede 2 yöntem uygulanabilir.

Bunlardan birincisi, PB/OPB oranı dikkate alınarak, çıkan sonuçta yarım ve daha yukarıda çıkan rakamlar bir üstte tamamlanmak ve 5'ten fazla çıkanlar da 5 kabul edilerek seçmen sayısı belirlenebilir.

$$120/100 = 1,2 \text{ Tek seçmen.}$$

$$150 / 100 = 1,5 (2) \text{ İki seçmen}$$

$$175 / 100 = 1,75 (2) \text{ İki seçmen}$$

$$200 / 100 = 2 \text{ İki seçmen}$$

$$475 / 100 = 4,75 (5) \text{ Beş seçmen}$$

$$600 / 100 = 6 \text{ Beş seçmen}$$

$$1000 / 100 = 10 \text{ Beş seçmen}$$

İkinci Yöntem:

En büyük parsel 5 seçmen öngörerek, büyüklüğü 5'e bölmek suretiyle bulunacak büyüklük dikkate alınarak ona göre bir oranlama yapılabilir. Bu durumda, bölüm sonucunda bulunan rakama kadar olan büyüklüklere tek seçmen, ondan sonrasını ise birinci yöntemde olduğu gibi oranlamak suretiyle bulunacak sayıda seçmen olarak dikkate alınabilir.

$$1000 / 5 = 200$$

Bu duruma göre, PB 200'e kadar olan parsellerde, 1 seçmen kabul edilir, diğerleri de oranlanarak bulunur.

$$475 / 200 = 2,375 (2) \text{ İki seçmen}$$

$$600 / 200 = 3 \text{ Üç seçmen}$$

$$1000 / 200 = 5 \text{ Beş seçmen}$$

Her iki yöntemde de, temsilde adalette sorun bulunmaktadır. Bu nedenle, bu düzenlemenin daha önceki eleştirilerimiz ve burada ortaya koyduğumuz somut durumda dikkate alınarak tekrar gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Burada, önemle üzerinde durulması gereken husus, seçmen sayısı belirlenirken hangi yöntemin uygulanacağını Ana Statüde yer alması gerektiğidir.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA